

Eestlased elavad niiviisi, nagu nad ei aimaks ka, mis maailmas toimub – nafta kaob ära, käivad sõjad, no aga meil on ikka, et kes saab endale parema auto.

Kirjanik Mart Kivastik, TPM, 28. 07. 2006

KABLI LINNUJAAM SAI 40-AASTASEKS

Igal aastal kordub looduses hiiglaslik lindude asukohavahetus, mille käigus miljardid rändlinnud siirduvad toiduvaese aastaaja üleelamiseks pesitsusaladelt talvitusaladele ning kevadel tagasi pesitsusaladele. Tulenevalt maastiku iseloomust koonduvad rändlinnud osades rändete löikudes rohkearvuliselt väga kitsastele aladele, mida kutsutakse „pudelikaeltaks”. Üheks selliseks kohaks on ka Häädemeeste rannikuala. Litorianamere luidetel kasvavat männikut mööda liigub sügisel metsalinde, rannikule koguneb hulgaliselt vee- ja rannikulinde, enne ärarännet koondub rohkesti tiivulisi roostikesse. Nii võib tõdeda, et tänava neljakümnendat hooaega tegutsev Kabli linnujaam ei ole siia loodud juhuslikult. Esimesed süstemaatilised rändevaatlused Kablist pärinevad

1956.a. sügisest, mil siin vaatles lindude sügisrännet ZBI ornitoloog Heinrich Veroman. 1960.a. jätkas rände visuaalvaatlusi Aino Kumari. Kabli kui värvuliste rändeaegseks püügiks sobilikku "pudelikaela" avastas Nigula LK kauaaegne direktor Henn Vilbaste 1968.a. sügisel koos kolleegidega Häädemeeste rannikul hanesid loendades. Tol aastal oli sügisrändel erakordselt arvukas liik põialpoiss, keda tänaseks ongi Kabli linnujaamas kõige arvukamalt rõngastatud. Ränne oli nii mõjus, et järgmisel aastal rajati Kabli küla põhjapiirile lindude rõngastuspunkt, kuhu lindude püügiks ehitati katseks väike mõrdpüünis. Kuna tulemused olid paljulubavad, suurendati järgmisel aastal püünise mõõtmeid ning ühineti rahvusvahelise ränduurimisprogrammiga "Operatsioon Baltika". Linnujaama rajamine langes kokku ka ajaga, mil tollases Eesti NSV-s loobuti MOSKWA signatuuri kantvatest rõngastest ning alustati ESTONIA MATSALU kirjasid kandvate märgiste valmistamist ja kasutamist. **Nii ongi Kabli linnujaamast juba 40 aastat lennanud laia maailma edasi linnud, kes kandsid sõnumit, et eksisteerib koht nimega ESTONIA.** Selle aja jooksul on Kabli linnujaamas saanud rõnga jalga üle 570 000 linnu, kelledest kõige enam on märgistatud põialpoisse. Üle 100 000 on lisaks põialpoistele Kablis rõngastatud ka rasvatihaseid, keda sageli peetakse paigalinnuks, kuid kelle osa isendeid võivad rännata isegi Prantsusmaale. Rohkearvuliselt on rõngastatud ka teisi mõnel aastal massiliselt rändel olevaid tihaselikke – saba-, sini-, must- ja põhjatihaseid. Isegi väga paikseteks loetud soo- ja tutt-tihane võivad Kablis mõnel sügisel osaleda rändeliikumistes. Siin rõngastatud lindudest on laekunud sadu taasleide. Palju taasleide tuleb teistest Läänemere ümbruse linnujaamadest, mis võimaldab arvutada lindude rändekiirust, selgitada rändeteid ja mõõta energiakulu rändel.

Järg lk. 2

KRIISIAEG

On küllaltki õpetlik jälgida Eesti kui varaste vabariigi visklemist majanduskriisi "ühissauna" lävepakul. Isegi selles, väga väikese rahva ja riigi jaoks ülimalt hamletlikus olukorras (*Olla või mitte olla!*?) teeskleme lihtsameelselt, et kõik on OK:

1. Maailma panganduses on suured probleemid kuid meid see ei puuduta, sest siin on võõrad pangad – seega võõras mure...

2. Kinnisvaramull, mille needsamad nn. võõrad pangad kuritegelikult (meie eliidi vaikival nõusolekul!) suureks puhusid ning mis lõhki läks – sellest pole midagi, turg korrastub ning kinnisvarahinnad kerkivad kindlasti jälle...

3. Soome õpilased korraldavad koolides tulirelvadega tapatalgud, kuid meid see ei puuduta – siin löi vaid üks õpilane Röpina kaltsupoes (!) müüjale noa selga et hilpe röövida...

4. Eesti õpilased on EL-s teadmistega kolmandal kohal (soomlased esikohal!), aga millegipärast pole nad õnnelikud, – nii näitavad koolinoorte hulgas läbiviidud uuringud...

5. Meie eksport on ikka veel mannetu, kuid küllap ta kosub, arvavad riigiisad. Kuid keegi ei räägi sellest, et seegi vähene eksport on välisinvestorite ettevõtete käes ja põhineb pooltoodete tootmisel...

6. Eksport oleks edukas, kui suudaksime innovatsiooni rakendada kraadiõppepõhist teadust ja tehnilisi leiutisi. Sellele tähelepanu pööramisest räägitakse juba 10 viimast aastat...

7. Kõike seda takistab aga ajude väljavool, kuid küllap nad kunagi (!?) tagasi tulevad...

Järg lk. 2

KABLI LINNUJAAM SAI 40-AASTASEKS (algus lk. 1)

Linde loetakse headeks indikaatorliikideks, kes annavad kiiret ja odavat informatsiooni keskkonnaseisundi muutuste kohta. Aastaid kestnud standardiseeritud linnupüük on ka heaks meetodiks lindude arvukuse muutuste jälgimiseks – monitooringuks. Kablis infopanga teeb seire seisukohalt väärtuslikuks pikk andmerida. Näiteks on viimase veerandsaja aasta jooksul vähenenud tugevalt musttihase rändeaegne arvukus, kes vajab pesitsemiseks vanu okasmetsi. Kogutud andmestik võimaldab saada teavet ka paljude suhteliselt väikesearvuliste või hajusalt pesitsevate linnuliikide arvukuse muutuste kohta, mille puhul pesitsusaegsed seireprojektid hästi ei tööta. Siinsed andmed annavad informatsiooni ka kiirete kliimamuutuste mõjust rändliikidele ja aitavad aru saada nende kohastumisvõimest kiirete keskkonnamuutustega. Henn Vilbaste rajas Kabli linnujaama eelkõige vajadusest komplekselt uurida rasvatihase kui mudelliigi populatsiooniökoloogiat. Erinevalt Lääne-Euroopast, kus nad on väga paiksed, osutusid Eestis pesitsevad linnud oma rändkäitumiselt väga erinevaks. Siit on ka kasvanud välja Kabli linnujaama olulisim uurimissuund – see on nn. “osalise rändluse” uurimine ehk miks ühe liigi osa isendeid jääb paigale, osa aga rändab sadade ja tuhandete kilomeetrite kaugusele. Kuna tihaslased pesitsevad meelsasti pesakastides, on nad soodsaks uurimisobjektiks ka pesitsusajal. Tänu sellele on Kablis püütud sadu rasvatihaseid, kelle täpne sünni- või pesitsuskoht on teada ning õnnestunud kirjeldada Eesti rasvatihaste reisigraafikut. Kogu siin tehtav teadustöö saab tänapäeval edukas olla vaid tänu tihedale rahvusvahelisele koostööle teiste linnujaamadega, mille üheks väljundiks on ühised teadusartiklid. Samuti on Kabli linnujaam pakkunud uurimisvõimalusi nii kodumaistele kui välismaistele teadlastele. Viimastel aastatel vaadatakse hoolikalt üle kõik püütud linnud ning neil olevad puugid kogutakse, fikseeritakse ja saadetakse edasiseks uurimiseks Tervise Arengu Instituuti, kus uuritakse rändlindude osatähtsust nii puukide kui ka puukidega haigustekitajate importimisel Eestisse. Rändlindude sulgimisaspekte on Kablis uuritud koostöös Venemaa Peterburi Ülikooliga ning sabatihase rändesalkade genee uuritud Ühendkuningriikide Sheffieldi Ülikooli teadlaste poolt. Samuti on uuritud ja uuritakse veel nahkhiirte ja kiilide rännet. Viimasel aastakümnel on intensiivistunud ka kevadrände uurimine visuaalvaatluste teel, mida viivad läbi põhiliselt Soome vabatahtlikud linnuvaatlejad, kes rajasid siia esimese linnutorni 1997.aastal. 2003.a. valminud uus metallist linnutorn on üheks Põhja-Euroopa „liigirikkamaks”, vaatluskohaks kevadrände perioodil, kus ühel päeval on vaadeldud rekordarvuna kuni 142 erinevat liiki (05-05-2005). Kabli linnujaamas on seisuga 01.10.2008 vaadeldud kokku 264 linnuliiki. Eesti jaoks on Kabli esmaleiukohaks punapea-õgijale, vööt- ja kuld-lehelinnule, sini-rägapardile, kõnnuõgijale ning taigatihasele (viimati nimetatud kahte liiki on Eestis kohatud ainult Kablis).

Oluliseks aastaks linnujaama ajaloos on 1999, mil valmis palkmaja ja toimimisele on kindlasti kaasa aidanud 1991.a. kohaliku tähtsusega kaitseala "Kabli linnujaam" moodustamine Pärnu Maakonnavalitsuse poolt. **Selle baasil moodustati 2007.a. Kabli looduskaitseala, mille kaitse-eesmärgiks on lisaks linnujaama ümbruse maastiku konserveerimise ka 2004. aastal loodud Kabli linnu- ja loodusala ning siin kasvavate haruldaste taimeliikide (nõmmnelk, villane katkujuur) kaitse.** Lisaks seirele ja uuringutele ning otsesele looduskaitsele tegevusele on üheks eesmärgiks ka loodushariduslik tegevus – viimastel aastatel on Kabli linnujaama sügisrände ajal külasthanud igal hooajal ca 1000-2000 õpilast. Koostöös RMK-ga on rajatud Kabli kaitseala tutvustav õpperada, kus on võimalik tutvuda mitmete Euroopa jaoks tähtsate elupaikade ja liikidega. Alates 2003.aastast korraldatakse koos RMK Kabli looduskeskusega koolidele igasügiseseid Kabli linnupäevi. Kogutud rändeinformatsioon on alates 2002. aastast kättesaadav kodulehelt (<http://kabli.nigula.ee>). 2005.a. alustas linnujaamas tööd automaatilmajaam koos veebikaameraga, mille andmestik on samuti kättesaadav kodulehekülje kaudu.

Saabuval talveperioodil on kavas koondada Kablis kogutud materjalid ning nende baasil kirjastada SA KIK toel linnujaama tegevust kajastav raamat.

Agu Leivits

Riikliku Looduskaitsekeskuse
Pärnu-Viljandi regiooni direktori asetäitja

KRIISIAEG (algus lk. 1)

Mis puutub mainitud väljendisse *varaste vabariik*, siis kinnitab selle tõsiseltvõetavat sisu üksteise järel lahvatavad korrupsiooni-skandaalid. Näiteid pole vaja kaugelt otsida – Audrus asetleidnud sündmused näitavad ilmekalt, millisel määral on omavalitsustesse ENSV-st kaasatunud kommunistlik vargamoraal endale pesa teinud. Audru IRL-i taustaga varganäod olid üpris veendunud, et kui kaasata saagijagamisse ka maavanem, peaks probleemid olema lahendatud. Kuid vallakodaniku ootamatu vaheleastumine lõi kõik kaardid segi. Targu on aga meie “uuriva” ajakirjanduse poolt jäetud kajastamata, kui palju see aus inimene on pidanud kodutelefoni kaudu kuulama sõimu ja ähvardusi enda julgeoleku aadressil!...

Jääb üle vaid küsida – millisest rohelisest ja säästlikust mõttelaadist on mõtet siin siis veel üldse rääkida? See ei huvita ju meie riiklikku (saamameeste) ideoloogiat, kuna see on tülikas.

ROHELINE TURUNDUS

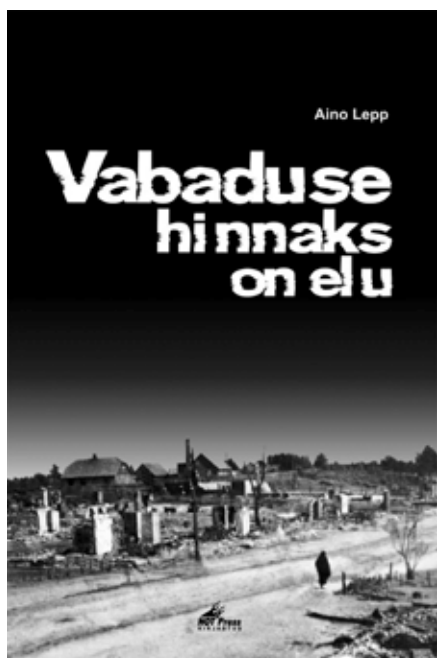
9. oktoobril toimus Tartus ettevõtluse nädala raames seminar rohelise turunduse teemal, kus käsitleti probleeme alljärgnevatest seisukohtadest lähtuvalt:

Kuidas saavutada konkurentsieelist siis, kui hinda alandada enam ei saa? Lähituleviku tõusvaks trendiks on toodete ja tootmisprotsesside keskkonnasõbralikumaks muutmine. See ei pea tähendama vaid pelgalt kulutusi uutele investeeringutele. Oskusliku kommunikatsiooni ja läbimõeldud turundusstrateegiaga võib see olla parim viis uute klientide leidmiseks ja ettevõtte pikaajalise edukuse tagamiseks.

Seminari läbiviijaks oli Liina Joller (JCI Eesti täidesaatev asepresident). Ettekande materjalid on praegu internetis aadressil <http://www.tartu.ee> -> Ettevõtlus -> Ettevõtlusnädal ->...2008 seminaride materjalid -> Liina Joller...

Lisainfot vaata www.rohelineturundus.ee

KAUAOODATUD RAAMAT

27. oktoobri õhtupoolikul esitleti Tartus kirjastuse Hotpress ruumides Aino Lepa ajaloolist raamatut "Vabaduse hinnaks on elu".

Autor arvatavasti tutvustamist ei vaja, küll aga tema pea paarkümmend aastat kestnud dokumentaalne uurimistöö. Seda kõvade kaante vahele jõudnud 496-leheküljelist teost võib julgelt pidada tõeliseks monumendiks meie metsavendade-vabadusvõitlejate heitlustele punaste okupantide ning nende käsilastega. Aino Lepa töö teeb eriti väärtuslikuks see põhjalikkus, millega ta (esmakordselt sarnaste kirjutiste hulgas!) suudab avada REETURLUSE tagamaad, reeturite ja kaasa-

jooksikute portreed. Võib vaid ette kujutada, milliste nägudega loevad praegu neid ridu nii mõnedki tegelased meie vallas... Sest tänaseks pole ju mitte ühelgi ENSV-s tegutsenud parteitegeliskil ja kagebiidil vaja kuigivõrdki silmi maha lüüa – selline minevik on vaikides kuulutatud pigem au- kui häbiasjaks! Kui tõsised positsioonid olid sellistel seltsimeestel taasisesivsujärgsetel aastatel, võib näiteks lugeda Tali metsavendade säilmete ümbermatmise loos. Põhjalikult on võimalik tutvuda ka meie kihelkonnas asetleidnud sündmustega. Veel avatakse raamatus ülima täpsusega reeturiks saamise mehhanism – **argus ja vargus**. Enamasti asusid sellele teele juudaseekleid ja võõrast vara ihaldavad kollaboraatorid – tasub vaid üle lugeda Majaka küla kroonika.

Kindlasti ei saa mainimata jätta ühte tähtsat tõsiasja. Nimelt õpetatakse mõnikord veel tänagi Eesti koolides, et pärast sõda oli ohtlik aeg, kuna metsades tegutsesid "bandiidid"... Kuid kui paljud õpetajad oskavad meie uuele põlvkonnale selgitada, et need mehed ja naised metsades võitlesid nn. nõukogude võimu vastu hoopiski sellepärast, et see püüdis inimsüdametest julmalt välja rebida armastust Eestimaa, meie kodutalude ja ausa töö vastu!? **Aino Lepa elutöö teeb tões ja vaimus need väärilt unustada püütud võitlejad väarikateks, unustamatuteks.**

Ja siia kõige lõppu võiks lisada mõtisklemiseks 6. oktoobril surnud Soome luuleklassiku Paavo Haavikko luuleread:

*ainult rahvad, kes on võitlusega säilitanud vabaduse,
on selle säilitanud ainult võitlusega.*

Tiit Merenäkk

KURJUSE, KADEDUSE, KAVALUSE KADU

Kadedus koduõuele kõndis kurjusega käsikäes.

Kadedus kurjuse grimassi kandis,
kurjusele kurjema kesta see andis.

Kuis küll kurjuse eest end kaitsta,
kadedusest kõrvale keerata?

Kadeduse loor katab kogu kodumaa,
temata keegi kõrvuti elada vist ei saa.

Kadeduse loor on kurjuse kattevari,
kestaks kuulsus ja hullunud fännide kari.

Kadedus, kuulsus ja kavalus piidlevad iga tare ust.

Kuidas pääseda kodusid kaema, kuidas tekitada muret ja vaeva?

Kurjusel käepärast kohe on vastus,
kainele mõistusele et kadedus vastu astuks,

kavalus kõigest lihtsalt mööda läheb,
kainest mõistusest alles jääb siis vähe.

Kolmekesi kõikjale kaose kannavad,
temaga oma saatusele suuna annavad.

Kurjus kord lõplikult kaduma peab,
ka kadedus kunagi komistab,
kavalusel kaevukaas kinni klõpsatab.
Kadedus kuuleb kuis kurjus halab –
võtke ära minu kõrilt oma jalad.

Nüüd kadeduselgi kitsas on käes,
üsna pea temagi viimset päeva näeb.

Asemele astuvad rõõmud koos kirega,
õnnehetet saab voolama nirena.
Inglid taevased luugid löövad valla,
rahu ja armastuse toovad maale alla.
Ununenud naabritel kadedus, kurjus,
õnnejoovastusest kõik on kui purjus.
Maapealne paradiis peagi õitsema lööb,
igäuks siis teeb talle meeldivat tööd.
Ei enam keegi kedagi kadesta,
tühjajutu prügi ümbrusse ladesta,
kavalusega teisi üle ei trumpa,
kurjust koduõuede üle enam ei pumpa.

Lydia Koitla.

VANA LOO JÄLGEDES

Alljärgnevalt avaldame ühe väga huvitava lõigu 1993. aasta "Vikerkaares" nr. 8 avaldatud Marianne Vogeli arutlusest "Kultuurikiri Hollandist". **"RH" soovib lugeda seda tähelepanelikult – äkki on 15 aastat tagasi Hollandis toimunu õpetlik meilegi, siin ja praegu!?**

Peab ometi tõdema, et ka businessis on väikesi lootustandvaid märke. Neid ei või küll üldiseks mentaliteedimuutuseks pidada – ja seda ka kindlasti ei toimu! – aga positiivse tegutsemise võimalusena on neil ometi hindamatu väärtus. Ma loetleksin lühidalt mõningaid. Sest esiteks pean ma neid samuti kultuuriuudisteks nagu uut näitust või kirjanduspreemiat ja Hollandis on nad sageli arutlusaineks. Teiseks, ka Eestis, kus praegu on loomulikult probleemiks majanduslik kasv ja tarbijaiühiskonna kujunemine, hakkavad toimuma (ja osaliselt juba toimuvadki) sellised diskussioonid.

Esimese lootustandva punktina tasub mainida olmejäätmete sorteerimist. Nüüd kogutakse orgaanilisi majapidamisjäätmeid eraldi. Neid ei tarvitse põletada, vaid võib komposteerida. Varsti saadakse ka spetsiaalsed prügiämbriid, kuhu kogutakse eraldi metall ja kunstmaterjale. Neid kasutatakse uuesti tootmises. Ka on nüüd kõigis küladest ja linnades avalikud konteinerid, kuhu võib visata paberit, klaasi, patareisid (mürgised raskemetallid!), riideid, kingi või ajakirju.

Teiseks on selle ümberkorraldusega seotud vanakraamipoodide buum. Esimesed asutati 60. aastate lõpul, kuid töötasid kaua ühiskondlikel alustel. Nüüd on Hollandis 160 sellist poodi, mis ostavad ja müüvad kasutatud kingi, pesumasinaid, raamatuid, mänguasju jne. Nende kogukäive tõusis 18 miljardilt kuldna 1988. aastal 32 miljardile kuldna 1992.a. Mis on selle tähtsaim põhjus? Kuna jäätmete hulk aina kasvab, nii et omavalitsused ei suuda varsti enam kallist ja reostust põhjustavat jäätmehävitust reguleerida, on nad hakanud vanakraamipoodidega lepinguid sõlmima. Deventeri linnas näiteks kogub kauplus "Het Goed" edasimüügiks kõlbulikku kraami ja saab selle eest linnalt igal aastal 420 000 kuldna. Et mööblit, riitusesemeid, elektriaparatuuri jms. enne müüki korda teha, annab "Het Goed" pealegi kindla töökoha ligi 20 inimesele. Uhiuus Stichting Kringloopbedrijen Nederland (Hollandi Vanakraamipoodide Sihtasutus) koordineerib ja toetab seda uut arengusuunda.

VABANDUS

"RH" vabandab väga valeinformatsiooni pärast, mida esitati 2007. aasta juuninumbris, kus oli juttu projektiga "Luitemaa LK taastustööd ja kaitsekorralduskava rakendamise I etapp" **looduskaitseks tegevusteks** (!?) vajaliku tehnika soetamisest. Nagu faktide kontrollimisel selgus, osteti vallale mitte 1 (üks) ATV tüüpi minitraktor, **vaid hoopiski 4 (neli!) ATV-d...** Kas seegi juhtum tõesti ei huvita valla volikogu opositsiooni ja revisjonikomisjoni?

"Roheline Häädemeeste"

Trükiarv: 1500 Trükikoda: Bookmill

e-mail: rohelineleht@gmail.com

Toimetaja k.t: Tiit Merenäkk

Ilmub kord kahe kuu jooksul.

Meie ajaleht on loetav internetis: <http://rohelineleht.googlepages.com>

AVALIK ARUPÄRIMINE IRL-i Eestseisusele

Saatsin teile 7. märtsil k. a. tähtud kirjaga avaliku pöördumise Häädemeeste vallavanema Urmas Aava kohta. Tuletasin seda teile veel meelde 26. märtsil, kui edastasin sama teksti elektrooniliselt. Selle pöördumise põhiküsimusteks olid:

1. *Kuidas ikkagi võib selline, mind vanainimest avalikult mõnitatud (12. mail 2007.a. viskas mind välja valla ümarlauast, et arutada 9,7 ha Pätsi kinkemaa tagasisaamist) ametiisik kuuluda teie erakonda?*

2. *Kas selline käitumine ja väljaütlemine (Kui avaldasin arvamust, et vald võiks ka minu Vabadussõjas parema käe kaotanud onu Johannes Veide hauda meeles pidada, Aava kähvas: "Mis see meie asi on! Kes käskis tal sinna sõtta minna?") on kohane ühele IRL-i erakonda kuuluvale omavalitsusjuhile, eriti veel olukorras, kus Eesti Vabariik tähistab oma 90. sünnipäeva?*

Käesolevaga tuletan veel meelde vallavanema rolli minu emale Riigikantselei poolt saadetud Pätsi maa kinkekirja kaotsiminekus Häädemeeste valla maakorraldaja Helgi Vainula juures. "Pärnu Postimees" avaldas 5. detsembril 2007.a. artikli "Valla maakorraldaja vangerdas maa omaks", mille kommentaaris vallavanem ütles: "Dokumentide kadumist vallamajas mina ei usu!"

Soovisin vastust kirja teel ja kindlasti allkirjastatult.

Hoolimata peaaegu 9 kuu (!) möödumisest pole ma teie vastust kätte saanud. Ka selle arupärimise postitan tähtitult...

Vastust ootama jäädes **Mihkel Krapp**, EV kodanik

Mõisakülas, 24. oktoobril 2008.a.

Ärakiirjad avaldamiseks ajalehtedele "Pärnu Postimees", "Koduvald" ja "Roheline Häädemeeste". Mitteamaldamise puhul palun saata mulle kirjalik põhjendus.

"RH" KOMMENTAAR

Teatavasti esitas "RH" oma k. a. mai/juuni numbris avaliku järelepärimise "Pärnu Postimehe" peatoimetajale: "Mis põhjusel ei avaldatud Teile alluvas ajalehes Mihkel Krappi kirja!?"

Vastus saabus peale meeldetuletavat telefonikõne 15. oktoobril.

Vastus "Rohelise Häädemeeste" järelepärimisele.

Mihkel Krapi kiri jäi Pärnu Postimehes kevadel ilmumata ruumipuudusel, mingit poliitilist või muud tagamõtet pole siit põhjust otsida.

Nii nagu igal kodanikul on õigus saata ajalehtedesse kirju, nii on ka iga ajalehe toimetusel õigus otsustada, millised kirjad avaldatakse ja millised mitte. Pärnu Postimehe arvamustoimetuse otsustab lehe arvamuskülje artiklite ja kirjade ilmumise nende aktuaalsusest, üldhuvist ja sisukusest lähtudes.

Lugupidamisega
Hannes Kuusma,
Pärnu Postimehe peatoimetaja

"RH": Huvitav oli üle kontrollida "Pärnu Postimehe" arvamustoimetuse poolt kodanike kirjade avaldamine k. a. märtsis, kui neile saabus Mihkel Krappi kiri. Tulemused olid sellised: 7. märtsil 2 kirja, 8-ndal 1 kiri, 14-ndal 1 kiri, 15-ndal 1 kiri, 22. märtsil 3 kirja, 26-ndal 1 kiri, 29-ndal 1 kiri.

Nii väheste kirjade avaldamise puhul rääkida ruumi puudumisest on kohatu nali.

HUVITAV TEADA

Eesti kõige väärtuslikumate ettevõtete edetabelis GILD 100, mis näitab ettevõtete omakapitali hinnangulist turuväärtust aasta alguse seisuga, asub AS Maxit Estonia küllaltki tähelepanuväärsel 24-ndal kohal! Samuti on oluline mainida fakti, et ta on üks vähestest esimese 25 hulgas, mis suutis oma väärtust tõsta...

Toome ära tema tutvustuse ajalehest "Eesti Ekspress" 16. okt. 2008.

Väärtus 2 miljardit 170 miljonit krooni. Väärtuse tõus 40%.

Väärtus eelmises tabelis 1 miljard 552 miljonit krooni.

Käive 699 miljonit krooni (2006: 669 mln. kr.).

Puhaskasum 626 miljonit krooni (2006: 148 mln. kr.). **Enamik suurest kasumist on pärit Lätis ja Leedus asunud tütarfirmade müügist.**

Omanik Maxit OY AB (100%). Aadress: Strömberginkuja 2 Helsinki 00380. Tegelik firma peremees on Joakim Helenius, kelle käes on 55,7% aktsiatest. See Soome äriees on Trigon Capitali juhina saanud Eestis eriti tuntuks, kuna tema investeerimisfirma Trigon Baltic Farming (TBF) kätte on koondunud lõviosa meie piimatootmisest... TBFi omanike hulgas on muide ka ralli maailmameister Tommi Mäkinen ja tema mäenedžer Timo Jouhki!

P. S. Käesoleval aastal möödus 10 aastat meie valla ettevõtluse nn. lipulaeva "Leharu" ülevõtmisest Optiroc Group'i ettevõtte AB Svensk Leca poolt.

ROHELINE PÕLLUNDUS

Vastukaaluks meie vallas kemiseeritud põllupidamisega tegutsevatele ettevõtjatele, kes on maaomanikelt saanud kasutamiseks hea hulga maad kas siis poolmuidu või üldse ilma rendirahata, "RH" tutvustab hoopiski kasulikumat võimalust.

1998. aastal loodi üle Baltikumi tegutsev OÜ Efields, mis on tänaseni tegutsenud biokütuse tootjana ja edasimüüjana. OÜ lähtus rohelisest mõttelaadist – muutunud turusituatsioonis tuleb ressursikasutajast muutuda ressursitootjaks. Teisisõnu – on võetud eesmärgiks toota toorainet biokütuste- ja soojatootjatele ning võimalusel ka ise oma toodet vääristada. Tooteks on valitud **energiahein** (*Agropyron Elongatum* – kõrge nisuhein), olles selle volitatud esindajaks Baltimaades. Eestis on seni põlde renditud ca 1500 hektaril, tahetakse pinda suurendada vähemalt 5000 hektarini. See tagaks iga-aastase energeetilise müügitulu min. 350 Gwh.

OÜ rendilepingu perioodiks on 5 – 10 aastat, kuna kasvatatakse püskikultuuri, mille kasutusaeg on 8 – 12 aastat.

Maaomanikel on sellele ettevõttele maade rentimine kasulik nii mõnelgi põhjusel:

- Küntakse vaid kord kümne aasta jooksul enne külvi
- Vähene põllupinna trampimine masinate poolt (vaid niitmine ja pakkimine iga-aastaselt).
- Kultuur ei kurna maad, vaid tagab künnikihi paksenemise.
- Peale PRIA toetuste lõppemist on rendileping endiselt kehtiv.
- Maa tagastatakse heas korras ja kohe tootmiseks valminuna.
- Peale neljandat aastat on indekseerimise kaudu rendihinna tõus.
- 10-aastane sissetulek põllurendi näol on garanteeritud.
- Rent makstakse aastaks ette.
- Tagab PRIA poolt kehtestatud tingimuste täitmise põldude kasutuskõlblikkuse säilimisel.
- On eeskujuks uudsete energeetiliste lahenduste rakendamiseks kohalikul tasandil.
- Soovi korral ka maa müümise võimalus.
- Kui rendileantav maa on küntud, siis kompenseeritakse künni maksumus maaomanikule.
- Vajaliku tehnika olemasolu korral on võimalik teha töid OÜ Efields põldudel.
- Rohumaa ha rendihind on 600 kr. , põllumaa puhul 900 kr.

Hein pakitakse 4,32 m3 pakki, mida saab edasi kasutada kas

- a) soojatootmises – alternatiiviks puiduhakkele ja puukoorele;
- b) rohugaasi tootmisel;
- c) paberitööstuses holotselluloosi tootmisel, mis aitaks säästa meie metsi Maal;
- d) kiudplaatide tootmiseks;
- e) bioalkoholi tootmiseks autotööstuses;
- f) rohubriketi tootmiseks.

Uuritakse veel kasutusvõimalusi tekstiilitööstuses. Energiarohu saab edukalt kasutada loomasöödana (ka silo tegemisel). Samuti sobib ta liivaste, leeliseliste ning naatriumisaldusega muldade rekultiveerimiseks ja parandamiseks.

Täpsemat teavet jagab kõigile soovijatele OÜ Lõuna-Eesti projektijuht Silver Aavik, tel 5247132, Epost – silver@efields.eu